

Jaarverslag PaTz 2023

De komende jaren zal steeds meer zorg naar de nulde en de eerste lijn verschuiven. Hiernaast neemt de vergrijzing toe en vindt meer complexe zorg in de eerste lijn plaats, wat maakt dat een groter beroep op de palliatieve zorg in de thuissituatie zal worden gedaan. Ook hebben de meeste mensen de wens om thuis te verblijven en te sterven. Om deze zorg in de eerste lijn te organiseren en de kwaliteit, samenwerking en overdracht rond de palliatieve zorg thuis te verbeteren en efficiënt in te richten is de PaTz werkwijze effectief gebleken ([SentiMELC, 2021](#)). Ook laten cijfers uit onderzoek van het [Nivel \(2023\)](#) zien dat in 2021 meer mensen thuis stierven (41%) dan in 2017 (36%). Daarnaast daalde het aantal ziekenhuisopnames in de laatste levensmaand tussen 2017 (32%) en 2021 (28%). PaTz groepen vervullen een essentiële rol in de palliatieve infrastructuur in de eerste lijn en maken een effectieve implementatie van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg mogelijk. Om deze PaTz groepen zo goed mogelijk te faciliteren en te horen hoe deelnemers PaTz ervaren, wordt jaarlijks een evaluatievragenlijst naar alle deelnemers van PaTz groepen gestuurd, de PaTz monitor. Uit de PaTz Monitor van 2022 blijkt dat het bespreken van casuïstiek en de themabesprekingen als (zeer) nuttig wordt ervaren (HA 92% resp. 86% , VPK 97% resp. 87%). PaTz deelnemers vinden dat PaTz leidt tot betere samenwerking. Ze waarderen het uitwisselen van ervaringen en het delen van praktische tips en vaardigheden. PaTz kan inzicht geven in elkaars standpunten en bijdragen aan werkplezier.

Behaalde resultaten in 2023

1. Ontwikkeling PaTz groepen per jaar

jaar	aantal nieuw geregistreerde groepen	waarvan actief in 2023
2016 of eerder	61	49
2017	37	25
2018	63	52
2019	59	44
2020	20	18
2021	15	14
2022	20	15
2023	32	32
	305	249

De gegevens zijn afkomstig uit de Deelnemersregistratie PaTz.

Gegevens van PaTz groepen worden geregistreerd op basis van opgave door de (waarnemend) voorzitter.

De laatste jaren ontvangt Stichting PaTz signalen van mogelijke trekkers dat het lastig is om collega's te motiveren gezamenlijk een PaTz groep te (blijven)vormen. Redenen die genoemd worden zijn:

- personeelstekorten in de zorg
- minder PaTz trekkers doordat zij met pensioen gaan
- tijdgebrek en hoge werkdruk
- weinig/geen structurele bekostiging van tijd die besteed wordt aan PaTz
- onvoldoende praktische/organisatorische ondersteuning,
- onbekendheid met (meerwaarde van) PaTz
- concurrerende overleggen.

In 2023 zijn, dankzij de gezamenlijke inspanning van stichting PaTz en stichting PZNL, middelen ingezet vanuit het Nationaal Programma Palliatieve Zorg II (NPPZII) om – waar mogelijk – deze oorzakelijke factoren te ondervangen. Er is in het eerste half jaar van 2023 een éénmalige financiële vergoeding voor deelname aan de PaTz groep beschikbaar gekomen. In deze periode is een stijging van 21 PaTz groepen te zien. In het tweede half jaar van 2023 zijn er startpakketten beschikbaar gesteld voor PaTz groepen. In die periode is er een stijging van 11 nieuwe PaTz groepen te zien. We hopen met deze startpakketten de drempel om een nieuwe groep te starten te verlagen en het gebruik van de Portal te verhogen.

Alle PaTz groepen die bekend waren bij stichting PaTz zijn voor de eenmalige vergoeding benaderd.

De groepen die niet gereageerd hebben op de eerste oproep zijn nogmaals aangeschreven. Veelal bleken het inmiddels inactieve groepen te zijn, was een groep onder twee verschillende namen geregistreerd of voldeed de groep niet aan de minimumeisen. Deze gegevens zijn verwerkt in de Deelnemersregistratie.

Deelnemers PaTz groepen

In elke PaTz groep nemen zorgprofessionals uit meerdere disciplines deel. Kerndisciplines zijn huisarts en wijkverpleegkundige. De afgelopen jaren ontvangen we berichten en blijkt uit de PaTz monitor dat ook zorgverleners vanuit andere disciplines waardevolle deelnemers zijn van PaTz groepen. De casusbesprekingen worden daardoor steeds meer multidisciplinair. Er zijn eind 2023 in totaal 3123 personen geregistreerd op basis van gegevens zoals doorgegeven door de (waarnemend) voorzitters:

Discipline	Aantal	Specificatie
(Huis)arts	1791	Waarvan 49 specialisten ouderen geneeskunde en 43 kaderartsen PZ
Verpleegkundigen	1052	Waarvan 920 (wijk)verpleegkundigen en 132 gespecialiseerd verpleegkundigen
Verzorgenden	18	-
POH	70	-
Apothekers	70	-
Geestelijk Verzorgers	65	-
Paramedici	22	Waarvan 14 fysiotherapeuten, 6 ergotherapeuten, 1 diëtist en 1 psycholoog
Physician assistants	8	-
Overig	35	-
Totaal	3123	

2. Kwaliteit & Deskundigheid;

Om de kwaliteit van PaTz groepen te verbeteren en de deskundigheid van zorgverleners PZ te vergroten hebben een aantal activiteiten plaatsgevonden:

a. Voorzitterscursus PaTz groepen

De voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' heeft driemaal plaatsgevonden, te weten in februari, mei en november. Voor de deelnemers aan deze voorzitterscursus is er, net als

vorig jaar, na een bepaalde termijn een follow up moment georganiseerd om de kennis vast te houden en te toetsen of de cursus aansluit bij de praktijk. Deze cursus is ook dit jaar als blended learning aangeboden. In 2024 staan zes voorzitterscursussen gepland en één in-company cursus.

- b. **Accreditatie**
Voor 2023 ev. is accreditatie van de blended voorzitterscursus 'PaTz in de praktijk' geregeld via coöperatie PZNL (Palliatieve Zorg Nederland), werkgebied Leren & Praktijk (IKNL). Uit evaluatie van de online cursussen is gebleken dat de tevredenheid van de cursus door het e-werkboek vergroot wordt. Vanaf 2024 wordt opnieuw accreditatie aangevraagd, waar voor de artsen dit door stichting PaTz zelf zal worden opgepakt.
- c. **Leerlandschap**
Een evaluatie van alle scholingsvormen die Stichting PaTz in portefeuille heeft is gedaan. Het aanbod wordt afgestemd op de actualiteit, praktijk en haalbaarheid, alsmede gemoderniseerd.
- d. **In 2021 is Peper voor de PaTz ontwikkeld door stichting PaTz om een vertaling van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg naar de praktijk te maken. Deze tool is opgebouwd aan de hand van het Kwaliteitskader Palliatieve Zorg met daarin hulpmiddelen en werkvormen ter inspiratie om toe te passen door alle deelnemers van PaTz groepen, met name voorzitters en consultants. Tegelijk is deze tool vrij toegankelijk op de website van PaTz om te gebruiken en ter inspiratie voor iedere zorgverlener die meer handvatten wil over het toepassen van palliatieve zorg in de praktijk. In nieuwsbrieven, inspiratiebijeenkomsten en scholingen is aandacht besteed aan het gebruik van 'Peper voor de PaTz'. 'Peper voor de PaTz' is door PaTz deelnemers als door andere partijen zeer positief ontvangen. De tool is 1 van de 3 nominaties voor de 'Jaarprijs Palliatieve Zorg Impact', waarvan de winnaar op het 12^e Amsterdam Symposium Palliatieve Zorg in februari 2024 bekend zal worden gemaakt. In 2023 is 'Peper voor de PaTz' doorontwikkeld, door toevoeging van nieuwe werkvormen en hulpmiddelen. Bovendien wordt op dit moment in het migratieproces van de PaTz website naar Palliaweb deze tool gebruiksvriendelijker en beter vindbaar gemaakt.**
- e. **Empowerment PaTz ambassadeurs**
In het najaar is er een fysieke bijeenkomst voor de PaTz ambassadeurs georganiseerd. Hierdoor hebben zij onderling vraagstukken en tips kunnen uitwisselen, handvatten gekregen om de PaTz groepen te inspireren en hebben zij het landelijk team PaTz voorzien van tips en behoeften vanuit de PaTz groepen. Ook is de verbinding met de regioadviseurs van PZNL en netwerkcoördinatoren gemaakt. Deze bijeenkomsten zijn goed gewaardeerd en zullen ook in 2024 navolging krijgen, waarbij de ambassadeurs de wens hebben uitgesproken dat dit twee keer per jaar plaatsvindt.
- f. **Scholing PaTz consultants**
In 2023 is er tweemaal een landelijke PaTz consultants scholing geweest met als thema "Ondersteunen van proactieve zorgplanning in de PaTz groep: 'Tijdig' signaleren ". In juni heeft een fysieke scholing plaatsgevonden en in juli een online scholing. De consultants zijn daarnaast ook uitgenodigd bij de regionale inspiratiebijeenkomsten; hier is o.a. besproken hoe meer diepgang in de PaTz bijeenkomsten gebracht kan worden.
- g. **Verbinding sociale domein en PaTz**
Binnen de opdracht van NPPZII wordt gezocht naar de verbinding tussen het sociaal domein en zorg. Vanuit PaTz denken we mee binnen het werkpakket Proactieve Zorgplanning en Projecten Consortia wat aan de zorgverlenerskant nodig is om deze verbinding te maken en wat de PaTz structuur hierin kan bieden.
- h. **Verbinding informele zorg en PaTz**
PaTz heeft bijgedragen aan een door VPTZ ingediende (en toegekende) subsidieaanvraag bij KWF. Met deze subsidie kan in 2023 en 2024 de verbinding tussen PaTz deelnemers en VPTZ vrijwilligers versterkt worden. In 2023 zijn twee Webinars georganiseerd (april en september), waarbij die in september nadrukkelijk ingezet is op deelname van

zorgverleners (huisartsen en wijkverpleegkundigen) van PaTz groepen. Uiteindelijk hebben 125 mensen deelgenomen waarvan er 19 deels aanwezig waren. Er zijn 22 verbindingen gelegd tussen regionale/lokale VPTZ coördinatoren en PaTz groepen en voor 2024 staan er 9 in de planning.

- i. Scholing in huisartsen- en verpleegkundige opleidingen
 - Naast de continuering van onderwijs over PaTz in bestaande scholingen, zoals de kaderopleiding PZ, de huisartsopleiding VU en de opleiding POH-intensieve zorg, is verbinding gemaakt met alle huisartsopleidingen en diverse verpleegkundige opleidingen. I.s.m. O2PZ projectleider WO+ zijn in 2023 overleggen met alle curriculum/ leerlijnprogrammeurs van de huisartsopleidingen gehouden. Dit heeft geleid tot interesse in/ programmeren van PaTz in de huisartsopleiding. Ook met coördinatoren van diverse HBO verpleegkundige opleidingen is de samenwerking voortgezet. Er zijn afspraken gemaakt over opname van PaTz in de onderwijsprogramma's. Via de onderwijsknooppunten van O2PZ en het onderwijsplatform op Palliaweb verspreiden we communicatie over deze mogelijkheid en over onderwijsmateriaal 'Masterclass verpleegkundig leiderschap' en de 'PaTz-simulatie'.
 - Uit de jaarlijkse Monitor die stichting PaTz onder de deelnemers van de PaTz groepen houdt, is gebleken dat steeds meer (wijk)verpleegkundigen de rol als voorzitter vervullen. Echter wordt ook in deze Monitor door voorzitters aangegeven dat de inbreng van de verpleegkundigen 'beter kan'. Observaties en gesprekken met deelnemende verpleegkundigen en voorzitters bevestigen dit. Ook zien we dat er landelijk een algemene behoefte is aan verpleegkundig leiderschap binnen de zorg. Stichting PaTz anticipeert op deze signalen en heeft de masterclass 'verpleegkundig leiderschap in PaTz' ontwikkeld. De masterclass is door PZNL geaccrediteerd met 4 punten en deze heeft in 2023 vijfmaal plaatsgevonden. Verpleegkundigen van PaTz groepen hebben deze masterclass gevolgd in de regio Septet (mei), Propallia (maart, juni en oktober) en Zuidwest-Nederland (juni). In de contacten met diverse netwerken pz, O2PZ, V&VN en bijeenkomsten van PaTz wordt deze masterclass onder de aandacht gebracht.
- j. Regionale inspiratiebijeenkomsten
Samen met de betreffende Netwerken Palliatieve Zorg, PaTz ambassadeurs en PaTz zijn inspiratiebijeenkomsten georganiseerd om ervaring en kennis uit te wisselen, en verdieping aan te brengen voor de PaTz groepen. In 2023 zijn in de consortia Limburg Zuid Oost Brabant (online), Noord-Holland Flevoland (Haarlem e.o.) en Propallia (Den Haag) inspiratiebijeenkomsten geweest. Resultaat is dat de deelnemers aangeven zich geïnspireerd te voelen, inzicht in eigen PaTz groepsproces krijgen (over de samenwerking, gelijkwaardigheid en positie van de verpleegkundigen in de PaTz groep). Het geeft inhoudelijke stimulans tot verdieping met nieuwe thema's, het vroegtijdig bespreken van casuïstiek en ontwikkelen van samenwerking in de eerste lijn en met de tweede lijn. Het verbinden met lokale VPTZ vrijwilligers komt hier aan bod en de zelfevaluatie is door PZNL hierin voor het voetlicht gebracht. Welkom hulpmiddel hierbij is het ontwikkelde 'Peper voor de PaTz'.
- k. PaTz workshops
De PaTz werkwijze is op een aantal momenten voor het voetlicht gebracht via PaTz workshops (NPZ Noord Holland Noord en Zaanstreek-Waterland, NPZ 's Hertogenbosch-Bommelerwaard met Jeroen Bosch Ziekenhuis, PaTz simulatie O2PZ, landelijke bijeenkomst Arts en Zorg, een Webinar 'Evenwichtige Zorgverleners' i.s.m. PZNL/IKNL, NPZ Amsterdam-Diemen, NPZ Friesland, Patient Journey van PZNL rondom bekostiging, symposium richtlijn palliatieve zorg).
- l. Door verschillende PaTz ambassadeurs zijn start- en informatiebijeenkomsten gegeven, om beginnende PaTz groepen op weg te helpen.
- m. PaTz is in 2023 actief aanwezig geweest tijdens het EAPC, een congres van Carend.

3. Implementatie & Communicatie;

Het PaTz landelijk team heeft actief en op verschillende manieren gecommuniceerd:

- a. Website www.PaTz.nu
 - Om de implementatie van richtlijnen en wetenschappelijke bevindingen te faciliteren voor de PaTz groepen, worden deze voorzien van een praktische vertaalslag met handvatten hoe deze te gebruiken in de praktijk. Met name op de pagina 'Toolkit' en in 'Peper voor de PaTz'.
 - In 2022 is [een infographic](#) met het aantal PaTz groepen per netwerk palliatieve zorg en per consortium inzichtelijk gemaakt. Hierbij is aangesloten op de indeling en layout van PZNL. In 2023 is hier ieder kwartaal een update van geplaatst.
 - Afgelopen jaar zijn actief de mogelijkheden verkend om binnen Palliaweb de informatie van stichting PaTz te verspreiden. In 2023 is de integratie van de PaTz website naar Palliaweb een feit. Per 1 december 2023 gaat de website van PaTz naar Palliaweb en per 1 januari 2024 is de migratie voltooid.
- b. PaTz Nieuwsflits
 - Er zijn vijf nieuwsflitsen uitgebracht. Activiteiten die vanuit PaTz georganiseerd worden, worden hier aangekondigd of deelnemers worden actief aangeschreven. Zoals informatie over een cursus voor voorzitters, webinars over specifieke onderwerpen en trainingen voor inhoudelijk deskundige en verpleegkundigen. Inspiratie en verdieping kan worden opgedaan rondom thema's en werkvormen om casuïstiekbespreking te stimuleren.
 - Afstemming over te plaatsen content vanuit PaTz in de PZNL nieuwsbrief en/of andere lid organisaties vindt -over en weer- plaats.
- c. PaTz staat bij een aantal partijen structureel op de agenda (Stichting PZNL, en bij het overleg tussen LHV, NHG, PalHAG en InEen.
- d. De ROS'en blijven een belangrijke partner van stichting PaTz in het samen optrekken richting de multidisciplinaire samenwerking in de eerste lijn. Waar mogelijk wordt contact gelegd met het netwerk ouderen, waarbij palliatieve zorg en ouderenzorg geagendeerd wordt. En wordt de samenwerking opgezocht richting huisartsengroepen, met name rondom verkennen van hun beleidsplannen palliatieve zorg en bekostigings-/inkoopmogelijkheden daarvan. Ook wordt de verbinding met InEen opgezocht en de verbinding met het IZA en regionale plannen.
- e. Deelname aan informatieve PZNL-activiteiten voor al haar leden. En binnen Netwerkgroep wordt de regionale samenwerking PaTz (ambassadeurs) – ROS – Netwerken Stichting PZNL voortgezet en gestimuleerd uit te breiden. In partnerupdates NPPZII wordt gecommuniceerd over de mogelijkheden die NPPZII biedt voor (aanstaande) PaTz groepen. Ook sluiten we aan bij bijeenkomsten van PZNL voor netwerkcoördinatoren pz om PaTz onder de aandacht te brengen.
- f. Met netwerken die de inzet van de PaTz groepen wil verbeteren of vergroten is een bijdrage geleverd door middel van workshops en stands op kennismarkten (Friesland, Salland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland, 's Hertogenbosch-Bommelerwaard) en is scholing aangeboden (consortium LZOB, Septet, Propallia, Zuid-Holland Zuid). Ook wordt gekeken hoe de PaTz werkwijze slim kan aansluiten bij bestaande ontwikkelingen in de praktijk, om de schaarse tijd van zorgpersoneel effectief te benutten.
- g. NPPZ II en PaTz kunnen elkaar in doelstelling versterken. Zoals bewustwording bij generalistische zorgverleners en vroegtijdige en proactieve inzet van palliatieve zorg. Om PaTz een impuls te geven is in de eerste helft van het jaar een vergoeding voor bestaande groepen gerealiseerd. Dit heeft geleid tot een waardering van bestaande groepen en een impuls met 21 nieuwe groepen in deze periode. In de tweede helft van 2023 zijn er startpakketten ontwikkeld om de drempel tot starten te verlagen. Dit heeft geleid tot 11 nieuwe PaTz groepen in deze periode. Deze startpakketten worden ook in 2024 aangeboden inclusief een ondersteuning en aanjaagfunctie in de regio middels inzet van

PaTz ambassadeurs. Waarbij borging en normalisering van de PaTz werkwijze het ultieme doel is na NPPZII.

- h. Door inspanningen van het landelijk team en de ambassadeurs wordt PaTz waar mogelijk genoemd als manier om verbeteringen van de palliatieve zorg te bereiken (bv in richtlijnen, visie-stukken, NPPZ II).

4. Evaluatie & Ontwikkeling;

PaTz is een bottom-up organisatie en hecht er grote waarde aan om in contact te blijven met het veld. Mede vanuit deze optiek worden ontwikkelingen ingezet om de werkwijze van PaTz te verbeteren en de PaTz groepen en PaTz ambassadeurs te ondersteunen.

- a. De samenvatting van de uitkomsten van de jaarlijkse evaluatievragenlijst 'PaTz Monitor 2022' staan op www.patz.nu. De nieuwe 'PaTz Monitor 2023' is begin oktober verstuurd aan alle PaTz groepen. Als antwoord op de aanbevelingen uit de [laatste PaTz monitor](#) waar de inhoudelijk deskundigen aangeven de kennis en aandacht van proactieve zorgplanning (PZP) te willen vergroten onder de deelnemers van de PaTz groepen, heeft het landelijk PaTz team een consulenten cursus over "Ondersteunen van proactieve zorgplanning in de PaTz groep: 'Tijdig' signaleren " georganiseerd. Op deze manier hopen we dat meer patiënten die verwacht overlijden, opgenomen worden in het PaTz register en daardoor meer geanticipeerd wordt op mogelijke problemen . Aanvullend aan deze consulententraining is de masterclass verpleegkundig leiderschap en de voorzitterscursus. Deze cursussen ondersteunen in het vergroten van de inbreng en betrokkenheid van alle deelnemers en het duidelijker en bondiger inbrengen van casuïstiek. De PaTz groepen die nu starten worden het eerste jaar gefaciliteerd in het gebruik van de Portal. Een van de voordelen van het gebruik van de Portal is dat dit stimuleert om patiënten vroegtijdig te identificeren en in te brengen via het PaTz register.
- b. In 2023 is weer een fysieke ambassadeursbijeenkomst georganiseerd. De bijeenkomst verbindt de PaTz ambassadeurs met het landelijk team en onderling, om van elkaar te kunnen leren en elkaar te versterken. Op Haweb is een platform ingericht waar de PaTz ambassadeurs én de medewerkers van het landelijk PaTz team met elkaar tips, informatie en materialen kunnen uitwisselen. De behoefte is uitgesproken om in 2024 twee keer bij elkaar te komen als PaTz ambassadeurs met het landelijk PaTz team. Deze worden in het voorjaar en najaar van 2024 gepland.
- c. De webapplicatie PaTz Portal wordt vanaf 2017 ingezet om de PaTz methode te ondersteunen. De inrichting van de PaTz Portal helpt groepen om tijdens het overleg aandacht te besteden aan alle vier de dimensies van het Kwaliteitskader Palliatieve zorg. Het (palliatief) Zorgregister, waarin gegevens van te bespreken, gemarkeerde patiënten inzichtelijk zijn, staat centraal in de PaTz methode en biedt groepen houvast bij hun bespreking. PaTz groepen maken een keuze of ze gebruik willen maken van de Portal of van het zorgregister in Excel.
Per 1 januari 2022 is leverancier Ranshuijsen eigenaar van de PaTz Portal. Het gebruik van de Portal wordt vanaf die datum door de PaTz groepen zelf gefinancierd. De kosten bedragen €70,- per groep per jaar, excl. BTW. Zoals bij onderdeel 1 is te lezen, is het moeten betalen voor de PaTz Portal een negatieve stimulans om hier gebruik van te maken. Terwijl de ervaring is dat gebruik van de Portal een positief effect heeft op de kwaliteit en proactieve inzet van palliatieve zorg, wat weer leidt tot minder ziekenhuisopnamen in de laatste levensmaand. Om de PaTz groepen tegemoet te komen is het bestaande zorgregister in Excel doorontwikkeld tot het [Zorgregister+](#). Daarnaast worden de kosten voor het gebruik van de Portal in het eerste jaar van de PaTz groep vergoed vanuit het startpakket met middelen vanuit het NPPZII. Op die manier hopen we de drempel in het gebruik van de Portal te verlagen, het gebruik van het PaTz register te vergroten en de PaTz bijeenkomsten beter te faciliteren.
- d. Na iedere scholing/cursus die door stichting PaTz wordt gegeven, wordt deze geëvalueerd en daarop doorontwikkeld. Actualiteiten worden hierin meegenomen.

5. Bedrijfsvoering;

- a. De samenwerking met PZNL en haar leden is gecontinueerd.

Met Agora is een werkvorm 'Zingeving in de huisartsenpraktijk' ontwikkeld. Samenwerking wordt verkend hoe het sociaal domein en de zorg elkaar kan versterken en aanvullen. De PaTz groepen kunnen een structuur bieden om deze verbinding in de praktijk tot stand te laten komen.

Met VPTZ loopt het project met middelen van KWF. Per 1 januari 2023 is het project ['Huisarts, wijkverpleging, vrijwilligers – PaTz en VPTZ: Samen méér betekenen voor patiënten in de laatste levensfase en hun naasten'](#) gestart met als doelstellingen: meer bekendheid geven over de inzet van vrijwilligers in de thuissituatie bij (palliatieve en terminale) patiënten bij de PaTz groepen. Op die manier kunnen we de beschikbare inzet van mensen optimaliseren en zorgverleners ontlasten bij de informele zorgvraag van patiënten en naasten. Er hebben in 2023 twee Webinars plaatsgevonden, er is verbinding gemaakt tussen regionale/lokale VPTZ organisaties en PaTz groepen en er is een concrete werkvorm over 'naasten' ontwikkeld. De verbinding tussen informele en formele zorg wordt hiermee versterkt.

Met AHZN is samenwerking verkend van PaTz en Hospicezorg. In 2023 heeft PaTz bekendheid van mogelijkheden ingebracht tijdens een ALV van AHZN. Hieruit blijkt dat het faciliteren en ondersteunen van Hospices bij PaTz groepen een versterkend effect heeft op de lokale deskundigheid en samenwerking.

Met Palzon loopt een onderzoek naar de rol van de POH bij het vroegtijdig identificeren van patiënten met een mogelijke palliatieve zorgbehoefte in de huisartsenpraktijk.

Met Carend is er samenwerking in 2023 op het delen van kennis over proactieve zorg, waarbij PaTz de inbreng en kennis voor en van de eerste lijn geeft middels de PaTz werkwijze. PaTz sluit aan waar mogelijk bij congressen en scholingen van Carend en deelt kennis via de PaTz nieuwsflits.
- b. De samenwerking met een aantal aandachtsgebieden van stichting PZNL is geïntensiveerd. Er is aansluiting bij het NPPZII en de werkgebieden van PZNL. Voornamelijk binnen het werkpakket 'Vroegtijdige Zorgplanning' (NPPZII) en 'Netwerkgzorg' (PZNL).
- c. In november heeft het PaTz team een dag met elkaar gekeken naar de strategische keuzes die gemaakt moeten worden om op een doeltreffende manier impact te maken in 2024 én verder (bij de keuzes rekening ermee houden dat de activiteiten geborgd kunnen worden). Een van de uitkomsten is de (meerwaarde van de) PaTz werkwijze zichtbaar te maken door de inzet van doelgroepgerichte communicatie. Hiervoor kunnen bestaande stakeholders worden ingezet, gebruik van sociale media en interactieve filmpjes. Op die manier hopen we zorgprofessionals te bereiken die nu nog onbewust/onbekwaam zijn en bewust/bekwaam te maken. Een andere uitkomst is dat het landelijk PaTz team de PaTz ambassadeurs in de regio meer gestructureerd gaat ondersteunen. Als er groei in het aantal PaTz groepen gewenst is, zal in de regio de ondersteuning nodig zijn voor een goede start en behoud van de PaTz groepen. De PaTz ambassadeurs kennen de regionale situatie en partners het beste en kunnen de PaTz werkwijze hierin het beste uitdragen. Om de kwaliteit te borgen en de inzet van de PaTz ambassadeurs efficiënt te laten zijn, zal het landelijk PaTz team de PaTz ambassadeurs faciliteren, hen voorzien van input en een platform bieden om met elkaar en het PaTz team uit te wisselen. Daarnaast is het belangrijk dat de PaTz werkwijze en alles wat opgebouwd is voor en tijdens NPPZ II, ook na NPPZ II geborgd is. Daarom is er bredere bestuurlijke aandacht nodig, waarbij het gezamenlijke maatschappelijke belang wordt ingezien en deze wetenschappelijk te ondersteunen. En niet in de laatste plaats blijft de bekostiging van de inzet van deelnemers aan de PaTz groepen én de inzet en bekostiging van de PaTz consultants (die een meerwaarde creëren bij het proactief handelen van palliatieve zorg) een aandachtspunt. Hier blijven we samen met PZNL in optrekken. Deze hoofdthema's worden momenteel omgezet in concrete plannen van aanpak.

- d. Op basis van de mogelijke toekomstscenario's heeft PaTz eind 2021 aandacht gevraagd voor de huidige samenwerking en governance in de coöperatie PZNL. Hierop zijn in 2022, onder begeleiding van Common Eye, werksessies gehouden die tot een betere samenwerking hebben geleid en zicht bieden op de gewenste governance, inclusief structurele verbindingen met de stichting PZNL en het NPPZ II. De coöperatie ontwikkelt tot een netwerkorganisatie. In 2023 is de coöperatie omgevormd tot een vereniging waarvan de statuten en het huishoudelijk regelement zijn vastgesteld. De instellingssubsidie van de coöperatie/vereniging PZNL wordt beheerd door stichting PZNL. De coöperatie/vereniging PZNL en stichting PZNL werken aan een samenwerkingsovereenkomst waarbij de coöperatie/vereniging PZNL een jaarplan met begroting opstelt welke ter financiering aan stichting PZNL wordt voorgelegd. De voorzitter van het PaTz bestuur heeft in 2022 actief deelgenomen aan deze ontwikkeling, ondersteund door het PaTz team. Deze investering is voor PaTz niet alleen relevant om een nog betere (eerstelijns) palliatieve zorg te realiseren, maar ook om een degelijke, duurzame en betrouwbare organisatie te verkrijgen die op termijn de beste strategische positie voor stichting PaTz biedt.
- e. Vanaf de oprichting van stichting PaTz wordt de projectsubsidie van stichting PaTz aangevraagd via IKNL. Bij IKNL is besloten een aantal onderdelen palliatieve zorg van IKNL over te hevelen naar stichting PZNL. In 2023 is besloten dat de projectsubsidieaanvraag van stichting PaTz vanaf 2024 ook ondergebracht en ingediend wordt via stichting PZNL.
- f. In 2022 is de module 'Deelnemersregistratie' toegevoegd aan de PaTz Portal, ter ondersteuning van het landelijk team. De Deelnemersregistratie bevat de contact gegevens van PaTz groepen en hun deelnemers en voldoet aan de privacy regels t.a.v. het bijhouden en bewaren van persoonlijke gegevens. Vanuit de deelnemersregistratie kan het landelijk PaTz team:
 - Gegevens voor de infographic verspreiding PaTz groepen genereren: aantal PaTz groepen per netwerk palliatieve zorg en per consortium,
 - Netwerk coördinatoren informeren over de PaTz groepen in hun netwerkgebied,
 - Verzendlijsten genereren voor het versturen van uitnodigingen van bv. inspiratie bijeenkomsten of specifieke trainingen,
 - Deelnemers van PaTz groepen aanleveren voor het versturen van de PaTz monitor,
 - Deelnemers voorzien van de PaTz nieuwsflits,
 - Het aanmelden en wijzigingen van gegevens van PaTz groepen door deelnemers.

6. Onderzoek

- a. Uit het Sentimelc onderzoek blijkt dat PaTz werkt! Patiënten van huisartsen in een PaTz groep hebben minder SEH bezoeken en ziekenhuisopnames in de laatste maand voor overlijden dan huisartsen die niet deelnemen aan een PaTz groep. Opname in het PaTz register en besproken worden in de PaTz groep versterken deze verschillen. De uitkomsten uit dit onderzoek zijn via een poster bij het EAPC, de nieuwsflits, scholings-, inspiratie-, start- en infobijeenkomsten gedeeld en er is een vertaalslag naar potentiële kostenbesparing door PaTz gemaakt. Publicatie van de resultaten in een wetenschappelijk tijdschrift is in voorbereiding.
- b. PaTz Monitor:
 - ook in 2023 is de vragenlijst PaTz Monitor bij alle deelnemers aan PaTz groepen uitgezet. Deze vragenlijst is geactualiseerd en op onderdelen aangepast.
 - de analyse van de PaTz monitor 2022 is gereed. Inmiddels is een factsheet opgesteld.
 - de aanbevelingen vanuit de PaTz monitor 2022 vormen input voor ontwikkelingen en voor het faciliteren van PaTz groepen.
 - er wordt momenteel een trendanalyse verricht over een aantal jaren PaTz monitor.
- c. PaTz heeft bijgedragen aan de inmiddels toegekende subsidie aanvraag vanuit het Amsterdam UMC bij de stichting Stoffels Hornsta, met de titel 'Vroegere en betere

palliatieve zorg thuis door het verbeteren van identificatie van patiënten met palliatieve zorgbehoeften in de huisartspraktijk: een onderzoek naar de rol van de praktijkondersteuner hierbij'. PaTz is in 2023 en blijft in 2024 betrokken bij dit onderzoek.

7. Duurzame bekostiging

Er wordt inzichtelijk gemaakt wat de PaTz werkwijze doet met de kosten voor de zorg om uiteindelijk de tijd en werkzaamheden van coördinatie en samenwerken in de eerste lijn, t.b.v. een betere palliatieve zorg thuis, duurzaam gefinancierd te krijgen. De werkzaamheden die hiervoor worden ondernomen zijn:

- Een inventarisatie en ontsluiten van de varianten van de huidige bekostiging. Een overzicht met bestaande financieringsmogelijkheden van PaTz groepen wordt gemaakt en is in 2023 geactualiseerd. Zolang er geen structurele financiering is, zullen we dit ieder jaar actualiseren. Bijvoorbeeld een beperkte financiële toeslag per patiënt in de HA-praktijk, regionale financiering via een project of vanuit een netwerk palliatieve zorg, e.d. Deze informatie helpt bestaande en nieuwe PaTz groepen om tijdelijk de financiering van de PaTz werkwijze te organiseren.
- Het inventariseren van de visie van zorgverzekeraars aangaande deze bekostiging.
- Bovengenoemde resultaten uit het Sentimelc onderzoek vertalen naar een kosten-baten analyse. De inzet van een deel van de besparing aan zorgkosten in de tweede lijn zou voldoende zijn om de investering (in tijd) van de PaTz deelnemers te bekostigen. Momenteel is dat nog niet mogelijk omdat de financiering niet lijn overstijgend is en niet altijd gekoppeld kan worden aan een patiënt.
- Meenemen van de veranderingen (efficiëntie verhogen) die PZNL aanbrengt in de pz-consultatie.
- Aansluiten bij de lange termijn verkenning bekostiging palliatieve zorg door het ZorgInstituut Nederland en het NZa rapport over bundelbekostiging. PaTz heeft de PaTz werkwijze als casus aangemeld voor een simulatiesessie bij de Nza, n.a.v. een oproep van de bestuursvoorzitter van de Nza. Teneinde de belemmeringen in de bekostiging beter in beeld en breder gedeeld te krijgen.
- PaTz is aangesloten bij de PZNL werkgroep bekostiging palliatieve zorg. Enerzijds om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden binnen de huidige financiering van de palliatieve zorg maar nog niet altijd algemeen bekend is. Anderzijds om op middellange termijn een duurzame bekostiging van de (netwerk)samenwerking in de palliatieve zorg te realiseren. Ook in het Gupta rapport 'De Olifant de kamer uit' is de PaTz werkwijze meegenomen.
- PaTz levert inhoud aan de jaarlijkse '[Handreiking financiering palliatieve zorg](#)'.
- Er is contact gelegd met ParkinsonNet. In november 2022 zijn ter ondersteuning van de Parkinsonzorg een beleidsregel en prestatiebeschrijvingsbeschikking gepubliceerd m.b.t. algemene diensten ten behoeve van verzekerde zorg. De daarin beschreven werkzaamheden zijn in de kern vergelijkbaar met werkzaamheden in de palliatieve zorg. De inspanningen vanuit ParkinsonNet om dit gerealiseerd te krijgen zijn begin 2023 gedeeld met PaTz. Deze informatie helpt bij het structureel bekostigen van de PaTz groepen via bijvoorbeeld de Tapa\$ beleidsregels.
- Eind 2022 is intensief samengewerkt met PZNL om binnen het NPPZ II de inzet van de deelnemers aan PaTz groepen te ondersteunen. Dit heeft geresulteerd in een vergoeding voor deelname aan de PaTz groepen in de eerste helft van 2023 en een startpakket voor startende PaTz groepen vanaf de tweede helft van 2023. Deze startpakketten worden voortgezet in 2024. Ook de inzet van PaTz ambassadeurs in de regio's worden ondersteund met middelen uit het NPPZII.
- Tapa\$ is in 2023 verder onderzocht als mogelijkheid voor structurele bekostiging. Tapa\$ heeft drie zorgprestaties (1. Transmurale coördinatie & continuïteit van palliatieve zorg; 2. Steun en Consultatie bij Palliatieve zorg (SCOP); 3. Regiefunctie complexe palliatieve zorg). De eerste biedt mogelijkheden om PaTz op korte en lange

termijn te financieren. Hiervoor moet een goed inkoopproces worden georganiseerd. Dit proces bestaat uit drie grote fases: 1. Governance; 2. Inkoop en strategie; 3. Monitoring en bijsturing. Om dit proces praktisch en concreet te maken is gestart met het verkennen in drie regio's namelijk: Salland, Den Haag en Leiden. Deze pilots lopen verder door in 2024.